

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра фінансів та банківської справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Фінансова статистика»

на 2024-2025 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Яріш Олена Валентинівна

к.е.н., доцент

завідувач кафедри фінансів та банківської справи

Контактний телефон	+38-066-090-47-90
Електронна адреса	yarishhelen2@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.fin.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів системи глибоких спеціальних знань і практичних навичок методики використання статистичного інструментарію для оцінки економічних явищ і процесів у фінансовій системі
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції з використанням інформаційних технологій; активні види лекцій (лекції-візуалізація, проблемні лекції із залученням провідних фахівців галузі, лекції з обговоренням та аналізом проблемних ситуацій). Практичні заняття в аудиторії та виїзні заняття; робота у малих групах; case-study; індивідуальна дослідно-аналітична діяльність студентів щодо підготовки презентацій, рефератів, тез доповідей; онлайн консультації
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; письмовий експрес-контроль засвоєння теоретичного матеріалу; виконання навчальних завдань; публічний захист індивідуальних науково-дослідних завдань та результатів роботи у малих групах; тестування; 2 поточні модульні роботи. Підсумковий контроль: : екзамен
Базові знання	Наявність базових знань з економічної теорії, мікро- та макроекономіки, фінансів
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинено володіти здобувач
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР05. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. ПР08. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗКІ5. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

фінансових систем. ПР14. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	
---	--

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретичні основи фінансової статистики та особливості її організації на рівні міжнародних і державних фінансів		
Тема 1. Теоретичні основи фінансової статистики	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - становлення та розвиток фінансової статистики як науки у світі та Україні; - взаємозв'язок фінансової статистики із іншими галузевими статистиками та іншими науками. 2. Підготувати доповіді на теми: «Місце статистики фінансів у єдиній інформаційній системі обліку і звітності України»; «Роль Національного банку України в організаційному забезпеченні грошово-кредитної статистики»
Тема 2. Основи фінансово-економічних розрахунків	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - джерела виникнення системи національних рахунків; - сутність та значення показників системи національних рахунків; - політекономічні концепції побудови системи національних рахунків 2. Підготувати доповіді на теми: «Історія виникнення системи національних рахунків»
Тема 3. Статистика грошового обігу	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - основи сучасної теорії грошового обігу; - використання балансового методу у статистичному аналізі грошового обігу; - статистичні методи прогнозування монетарних показників. 2. Підготувати доповіді на тему: «Аналіз рівня монетизації економіки». «Оцінка достатності золотовалютних резервів країни»
Тема 4. Статистика міжнародних та державних фінансів	1. Відвідування лекції 2. Робота на 2-ох практичних заняттях: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 3. Виконання поточної модульної роботи (за 1 модулем)	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - необхідність та значення бюджетного обліку та звітності у процесі виконання бюджету; - бюджетна класифікація, її склад та особливості використання в практиці бюджетної статистики; - необхідність прогнозування показників бюджету та його методи; - гармонізована система опису та кодування товарів, її створення, розвиток і практичне значення; - статистичне вивчення факторів, що впливають на формування валютного курсу 2. Підготувати доповіді на тему: «Статистичні методи визначення рівня бюджетної централізації та децентралізації в країні»; «Проблема статистичного вивчення бюджетної та боргової безпеки»; «Поріг статистичного вивчення у зовнішній торгівлі товарами: досвід країн світу та вітчизняна практика»
Модуль 2. Організаційні засади статистики сфер фінансової діяльності		
Тема 5. Статистика банківської діяльності	1. Відвідування лекції 2. Робота на 2-ох практичних заняттях: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - рейтингові оцінки діяльності банків: методологія, інструментарій, зарубіжний та вітчизняний досвід; - використання статистичного інструментарію в оцінюванні банківських ризиків; - статистичні методи в оцінюванні фінансового стану та надійності банку; - використання індексного методу у вивченні кредитних операцій банку; - статистичне вивчення виданих, погашених та прострочених кредитів. 2. Підготувати доповіді на тему «Розвиток науково-методичних підходів щодо оцінювання розвитку банківської системи»; «Статистичні методи

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		аналізу стану та розвитку банківської системи України»; «Зарубіжний досвід оцінювання ефективності діяльності центрального банку країни»
Тема 6. Статистика страхування	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - інформаційне забезпечення статистики страхового ринку; - статистичний інструментарій оцінювання ролі страхових компаній у забезпеченні економічного зростання; - статистичні методи у визначенні платоспроможності страховиків; - специфіка розрахунку тарифних ставок за видами страхування. 2. Підготувати доповіді на тему: «Статистичне вивчення впливу небанківських фінансових посередників на ринок капіталу та інвестиційну активність в країні»; «Визначення рейтингу надійності страхових компаній: зарубіжний та вітчизняний досвід»
Тема 7. Статистика ринку цінних паперів	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - інформаційне забезпечення статистики фондового ринку в Україні; - характеристика українських фондових індексів; - світові фондові індекси, порядок їх визначення; - статистичний інструментарій визначення рейтингу цінних паперів: практика світових та вітчизняних рейтингових агенцій. 2. Підготувати доповіді на тему: «Значення статистики фондового ринку для прийняття інвестиційних рішень»
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	1. Відвідування лекції 2. Робота на практичному занятті: - захист домашнього завдання; - виконання навчальних завдань та тестів за темою; - обговорення завдань самостійної роботи 3. Виконання поточної модульної роботи (за 2 модулем)	1. Вивчення питань, винесених на самостійне опрацювання: - сутність та склад витрат виробництва і витрат обігу; - статистичні показники доходів і рентабельності, їх взаємозв'язок; - інформаційна база статистики фінансового стану підприємств; - показники фінансового стану підприємств на макрорівні. 2. Виконати та захистити індивідуальне розрахунково-аналітичне завдання за темою

Інформаційні джерела Основні:

1. Про державну статистику: Закон України від 17.09.1992 № 2614-XII [зі змін. та доп.]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text>.
2. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 №2939-V зі змінами та доповненнями: станом на 30.08.2023 / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]:URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>
3. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]:URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
4. Про офіційну статистику: Закон України від 16.08.2022 № 2524-IX. Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]:URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>
5. Про затвердження Положення про Державну службу статистики України: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 481. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/481-2014-%D0%BF#Text>
6. Про затвердження Програми розвитку державної статистики до 2028 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2023 р. № 989 [зі змін. та доп.]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-prohramy-rozvytku-ofitsiinoi-s989-150923>
7. Анісімова О.М., Кирилишен Я.Г., Остапенко А. В. Інформаційне суспільство: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ, 2016. 202 с.
8. Бурдонос Л.І, Виноградня В.М., Фінансова статистика: навчальний посібник. Переяслав-Хмельницький. ФОП Домбровська Я.М., 2019. 139 с
9. Краєвський В. М. Фінансова статистика : навч. посіб. / В. М. Краєвський, Н. В. Параниця, Я. О. Остапенко ; Ун-т держ. фінансової служби України. Ірпінь, 2018. 307 с.
10. Кремень В.М. Фінансова статистика. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. Київ: Центр учбової літератури 2021. 368 с.
11. Тимошенко О.В. Фінансова статистика: дистанційний курс. Полтава: ПУЕТ, 2023. URL: <https://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=3047>
12. Financial statistics and data analytics. Liu, Shuangzhe (Ed.); Sathye, Milind (Ed.), 2021. MDPI, Basel. <https://dx.doi.org/10.3390/books978-3-03943-976-8>

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Законодавство України; Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
6. Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org>
7. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
8. Balance of Payments Manual. – International Monetary Fund. – URL: <http://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.cfm?sk=157.0>
9. Monetary and Financial Statistics Manual. – International Monetary Fund, 2000. – URL: <http://www.imf.org/external/pubs/ft/mfs/manual/rus/mfsmr.pdf>
10. System of National Accounts. – European Commission, International Monetary Fund, Organization for Economic Co-operation and Development, United Nation, World Bank. – URL: <http://unstats.un.org/unsd/nationalaccount/sna2008.asp>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint).

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyuosvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhakadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагиату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-prozapobigannavyypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahomneformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>

Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravylavyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmenupovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
7 семестр	
Модуль 1 (теми 1-4): захист індивідуальних дослідних робіт (1 x 4 = 4 бали); виконання навчальних завдань (1 x 4 = 4 балів); завдання самостійної роботи (1 x 4 = 4 балів); тестування по темах (2 x 4 = 8 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 1 (теми 5-8): захист індивідуальних дослідних робіт (1 x 4 = 4 бали); виконання навчальних завдань (1 x 4 = 4 балів); завдання самостійної роботи (1 x 4 = 4 балів); тестування по темах (2 x 4 = 8 балів); поточна модульна робота (10 балів)	30
Екзамен	40
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Проходження освітнього курсу за умови отримання сертифіката: - «Економіка на кожен день» на освітній платформі Prometheus; - «Як писати про економіку без помилок?» на освітній платформі EDERA. 2. Відвідування фахових онлайн-лекцій, майстер-класів від топ-експертів, підприємців та професорів з відомих університетів світу на платформі Ukraine Global Faculty	10
2. Науково-дослідна	1. Участь у наукових гуртках	10
	2. Участь в наукових студентських конференціях, стипендіальних програмах, фахових олімпіадах.	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни